

Protokoll 1/2024

fört vid Skönhetsrådets delegerade i plan- och bygglovsärenden, naturvårdsärenden samt kulturvårdsärendens sammanträde måndagen den 19 februari 2024 kl. 13:30-15:45, Kristallen, Hantverkargatan 3D

Övriga närvarande

Inga Varg Ordförande
Elisabet Jermsten
Desirée Johansson
Helena Nilsson Lannegren
Catharina Nolin
Knut Weibull
Monica Hector Protokollförare
Henrik Nerlund Sekreterare
Alexandra Källén Föredragande §1

Paragraf

§§1-3

Sekreterare

Monica Hector

§ 1**Kristineberg 1:10 m.fl., förslag till detaljplan, 2020-17219**

Stadsbyggnadskontoret hade genom remiss begärt Skönhetsrådets yttrande över Kristineberg 1:10 m.fl., förslag till detaljplan, 2020-17219. Alexandra Källén, stadsbyggnadskontoret, redogjorde för ärendet.
SR 2024/26

Beslut

Beslöts avstyrka förslag till detaljplan i föreliggande utformning.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Bordlades ärendet för formellt beslut vid nästkommande ordinarie sammanträde.

Sammanfattning av ärendet

Stadsbyggnadskontoret har upprättat ett planförslag för område invid Essingeleden i Kristineberg i syfte att möjliggöra ny kontorsbebyggelse med lokaler i entréplan. Byggnaden placeras med långsidan mot Essingeleden för att skapa ett bullerskydd för Kristinebergs slottspark och befintlig bostadsbebyggelse. Den föreslagna bebyggelsens höjd varierar mellan tre och åtta våningar. Den nya gatan föreslås bli en ny länk mellan Hjalmar Söderbergs väg i söder och Lindhagensgatan i norr. Inom Kristinebergs slottspark ska trafikytor återställas och omvandlas till parkmark och de befintliga naturvärdena ska bevaras och utvecklas. Området ska även tillföras nya målpunkter. De särskilt skyddsvärda ekarna inom planområdet ska bevaras.

Efter att ha tagit del av remisshandlingarna bedömde delegerade att de analyser som gjorts utifrån planområdets läge och de förutsättningar som finns i många delar är bra. Det förslag till ny bebyggelse som presenteras i föreliggande samråd bedömer dock rådet ha en alltför hög exploateringsgrad. Kontorshuset kommer att skärma av bullret och på så sätt göra ljudnivån i såväl Kristinebergsparken som vid bostadshuset bättre. Den visuella inverkan som det massiva huskomplexet kommer få från såväl parken som i stadsbilden bedömde dock delegerade som betydligt mer allvarliga än som beskrivs i konsekvensanalysen. Byggnadshöjderna ska enligt uppgift variera mellan tre och åtta våningar men platsen är högt belägen vilket ofrånkomligen innebär att kontorskomplexet kommer att bli ett högst påtagligt inslag, vilket även renderingarna i underlaget visar. Uppdelning i volymer och ett växelspel med från gatan indragna partier kommer inte, enligt delegerades bedömning, göra någon större skillnad för upplevelsen av kontorshuset, vare sig i närmiljön eller på håll.

Avsikten med den föreslagna gatusträckan som ingår i samrådsförslaget är att den ska leda genom det angränsande planområdet och vidare till Lindhagensgatan. Delegerade ansåg att stadsbyggnadskontoret i sin planering av de två planområdena borde nyttjat ”spökrampen”, d.v.s. den slinga som lett trafik från Kristinebergsmotet till Essingeledens södergående körbanor för den nya gatans sträckning. Det blir, enligt delegerades uppfattning lite märkligt att anlägga en ny gata i naturmark samtidigt som delar av den gamla rampens sträcka ska få användningsbestämmelsen park. Det kommer att kräva mycket sanering och markarbete för att återställa marken till något som kan uppfattas som parkmark.

Delegerade var positivt till att samrådsförslaget syftar till att skydda ekbestånden genom att hålla avstånd från den föreslagna bebyggelsen samt att begränsa möjligheterna till schaktning. Delegerade noterade även att dagvattenhanteringen inom planområdet ska hanteras så att ekarna kan tillföras vatten.

Sammanfattningsvis är delegerades samlade bedömning att platsen går att bebygga men att exploateringstalet är för stort för att byggnaden ska uppfattas som ett tillskott i stadsmiljön. Delegerade önskade således se ett reviderat förslag utgående från ett minskat exploateringstal med byggnadshöjder som sänkts och som därmed gör byggnaden mindre exponerad i stadsrummet. Delegerade önskade också att en vägdragning som utnyttjar befintlig trafikyta prövas vilket skulle kunna resultera i en mjukare anpassning till naturmarken.

Handlingar i ärendet

- SR 2024/26-6 Samrådsbrev_11035391_1_6
- SR 2024/26-15 Planbeskrivning, samråd_9830198_59_6
- SR 2024/26-2 Spridningsanalys ädellöv_11031885_2_6
- SR 2024/26-3 Solstudie_11031828_2_6
- SR 2024/26-8 Programhandling allmän platsmark_11031899_2_6
- SR 2024/26-14 Plankarta, samråd_11035297_2_6
- SR 2024/26-4 Skyddsvärda ekar_11031796_2_6
- SR 2024/26-5 Skyddsvärda ekar_11031795_2_6bilaga
- SR 2024/26-9 Presentation av trädskydd_11035320_2_6
- SR 2024/26-10 PM Skuggning av ekar_11031758_2_6
- SR 2024/26-13 PM Fågelinventering_11031622_2_6
- SR 2024/26-16 Naturvärdesinventering_11031616_2_6
- SR 2024/26-17 Miljökonsekvensbeskrivning_11031822_2_6
- SR 2024/26-20 Konsekvensbeskrivning kulturmiljö_11031599_2_6
- SR 2024/26-7 Riskanalys_11031786_2_6

- SR 2024/26-11 PM Mobilitetsutredning _11031749_2_6
- SR 2024/26-12 PM Markmiljö _11031735_2_6
- SR 2024/26-18 Luftkvalitetsutredning _11031606_2_6
- SR 2024/26-21 Inventering av vedlevande skalbaggar i ekar _11031586_2_6
- SR 2024/26-22 Inventering av fladdermöss _11031478_2_6
- SR 2024/26-23 Dagvattenutredning
kvartersmark _11031467_2_6
- SR 2024/26-24 Dagvattenutredning allmän
platsmark _11037849_2_6
- SR 2024/26-25 Bullerutredning _11031457_2_6

§ 2

Motion av Dennis Wedin och Therese Lindström (M) om att utveckla Ringvägen till ett grönt alléstråk med liv och rörelse. Remiss från kommunstyrelsen, KS 2023/937

Genom remiss hade Stadsbyggnads- och idrottsroteln, rotel II, begärt Skönhetsrådets yttrande över Motion av Dennis Wedin och Therese Lindström (M) om att utveckla Ringvägen till ett grönt alléstråk med liv och rörelse, KS 2023/937.

SR 2024/37

Beslut

Delegerade ansåg motionen besvarad enligt nedanstående.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Bordlades ärendet för formellt beslut vid nästkommande ordinarie sammanträde.

Sammanfattning av ärendet

I föreliggande motion föreslås en utveckling av Ringvägens alléer där åtgärder som framförallt mer grönska, nya gångvägar och fler uteserveringar nämns.

Delegerade önskade anföra följande. Ringvägen lades ut genom den s.k. Lindhagenplanen 1866 och beslutades efter en lång debatt 1879. Ringvägen presenterades som en "rundgata" i Lindhagenplanen och föreslogs inledningsvis få en bredd av 55 meter med två trädrader. Gatans färdigställande tog lång tid och ännu under 1920-talet var den mer att betrakta som en landsväg än en representativ gata. Gatan var från början tänkt att sprängas ned till Söder Mälarstrand i väster och till Tegelvikshamnen i väster. Resterna av denna tänkta östliga sträckning går ännu att se vid Sofia skola och Bondegatans

avslutning. De icke genomförda avslutningarna har med tiden kommit att bli ett av gatans karaktärsdrag med dess gröna fonder. Ringvägen har liknande kulturhistoriska värden som representant för 1880-talets esplanadsystem som Narva-, Karla- och Valhallavägarna.

Delegerade fann det positivt att lyfta upp Ringvägens kulturhistoriska- och stadsmiljömässiga värden. Gatan har under lång tid tillåtits domineras av dess trafikfunktion snarare än för dess rekreativa och gröna värden. Här lyfter motionärerna upp en intressant tanke i att vårda alléerna och tillföra dem gångstråk längs gatans hela längd. Delegerade hade ingen principiell uppfattning kring uteserveringar som sådana, utan ser att dessa bör tas ställning till från fall till fall, men fann det välgörande med t.ex. fler parksoffor och inslag av offentlig konst i alléerna.

Som delegerade såg det bör dessa frågor kopplas till en underhållsplan för gatan där de miljöskapande värdena från 1880-talet utgör utgångspunkten. För ett sådant arbete bör framförallt stadsdelsförvaltningen samarbeta med trafikkontoret.

Handlingar i ärendet

- SR 2024/37-1 Motion av Dennis Wedin och Therese Lindström (M) om att utveckla Ringvägen till ett grönt alléstråk med liv och rörelse. Remiss från kommunstyrelsen, KS 2023/937
- SR 2024/37-1.2 Följebrev Motion om att utveckla Ringvägen till ett grönt alléstråk med liv och rörelse, KS 2023/937 (3/3)

§ 3

Motion av Johan Nilsson (M) om att genomföra en översyn av Stockholms äldre detaljplaner. Remiss från kommunstyrelsen, KS 2023/1020

Genom remiss hade Stadsbyggnads- och idrottsroteln, rotel II, begärt Skönhetsrådets yttrande över Motion av Johan Nilsson (M) om att genomföra en översyn av Stockholms äldre detaljplaner, KS 2023/1020.

SR 2024/36

Beslut

Delegerade ansåg motionen besvarad enligt nedanstående.

Uppdrogs åt kansliet att besvara ärendet.

Bordlades ärendet för formellt beslut vid nästkommande ordinarie sammanträde.

Sammanfattning av ärendet

I föreliggande motion lyfts frågor kopplade till äldre stadsplaner i Stockholms kulturhistoriskt intressanta villa- och trädgårdsstäder samt småhusområden. Motionären föreslår bl.a. att nya detaljplaner görs för stadsdelar där exploateringstrycket är starkt och där tidigare modererande bestämmelser försvunnit genom bl.a. friköp av tomträtter.

Delegerade fann att motionen berör en för Stockholm viktig problematik gällande okänsliga förändringar, rivningar och hårdgörande i äldre stadsdelar som till sin karaktär har mycket utsparat grönska och i huvudsak enfamiljsbostäder. Som delegerade såg det är den inledande enskilt viktigaste åtgärden för staden att bredda kunskapsunderlaget gällande dessa stadsdelar. I den av Stadsbyggnadsnämnden 2021 beslutade vägledningen för varsam utveckling av småhus- och villaområden listas de 16 områden som är starkast utsatta för ovarsamma förändringar p.g.a. generösa byggrätter i detaljplan. Av dessa är endast fem klassificerade av Stadsmuseet.

En rimlig början är därför att tillföra medel så att alla dessa stadsdelar kan bli kulturhistoriskt inventerade. Ett andra viktigt steg bör vara att inventera de trädgårdshistoriska värdena. Dessa värden, som ursprungligen ofta varit stora, är inte hittills inventerade av Stadsmuseet. Genom en sådan inventering skapas en bättre bild av dagsläget och värdefulla träd och andra delar av trädgårdsanläggningar kan hindras att förstöras vid exempelvis hårdgörande. Ett tredje steg kan vara att utreda planfrågan.

Skönhetsrådet har tidigare föreslagit att detta i kulturhistoriskt intressanta områden kan göras i form av en tilläggsplan som klargör den ofta springande punkten – antalet familjer per fastighet. Ursprungligen var detta en bestämmelse som fanns i tomträttsavtalet, men som försvunnit vid friköp. Genom att pröva att återinföra denna bestämmelse i form av en tilläggsbestämmelse till den befintliga detaljplanen bör många av de problem som motionen berör lösas på ett tillfredsställande sätt.

Handlingar i ärendet

- SR 2024/36-1.2 Motion om att genomföra en översyn av Stockholms äldre detaljplaner

Digitala signaturer

Detta dokument har signerats digitalt av följande personer

Namn	Datum
Inga Margareta,Varg	2024-02-21
Monica Christina,Hector	2024-02-21
Magnus Henrik Erkki,Nerlund	2024-02-21